

**Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії педагогічних
наук України**

**Лабораторія
технологій
професійного
навчання**
Інституту професійно-
технічної освіти
НАПН України

**Про результати наукового дослідження
«Методичні засади розроблення
проектних технологій для професійної
підготовки майбутніх кваліфікованих
робітників аграрної, будівельної та
автотранспортної галузей»
(2016-2018 рр.) РК № 0116U004143**

Керівник наукового дослідження:
Наталя Кулалаєва, завідувач лабораторії технологій
професійного навчання Інституту професійно-технічної
освіти НАПН України, кандидат хімічних наук, доцент

Характер дослідження: **фундаментальне дослідження.**

Терміни проведення: **01.01.2016 р. – 31.12.2018 р.**

Підстава для проведення науково-дослідної роботи: **постанови Президії НАПН України від 01.04.2015 р., протокол № 1-2/6-98.**

Науковий напрям, проблема дослідження: Напрямок 24. Теоретико-методичні засади професійного навчання.

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки на період до 2020 року (відповідно до Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11 липня 2001 року № 2623-III із змінами): **Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави.**

Пріоритетний тематичний напрям наукових досліджень і науково-технічних розробок (відповідно до Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2015 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 р. № 942): **Фундаментальні дослідження з актуальних проблем суспільних та гуманітарних наук.**

Об'єкт дослідження – професійна підготовка кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти.

Предмет дослідження – проектні технології для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей.

Етапи дослідження:

1. Констатувальний етап (01.01.2016 р. – 31.12.2016 р.).
2. Формувальний етап (01.01.2017 р. – 31.12.2017 р.).
3. Узагальнювальний етап (01.01.2018 р. – 31.12.2018 р.).

Мета дослідження полягає в розробленні, експериментальній перевірці та впровадженні проектних технологій у закладах професійної (професійно-технічної) освіти для покращення якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей.

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

1. З'ясувати стан дослідженості проблеми та досвід застосування проектних технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників.
2. Обґрунтувати концепцію проектного професійного навчання у ЗП(ПТ)О.
3. Створити та апробувати методики розроблення проектних технологій професійного навчання.
4. Розробити та впровадити проектні технології для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників та експериментально перевірити їх результативність.
5. Підготувати методичні рекомендації для педагогічних працівників ЗП(ПТ)О щодо розроблення та застосування проектних технологій професійного навчання у підготовці кваліфікованих робітників.

Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії педагогічних
наук України

**Лабораторія
технологій
професійного
навчання**

Інституту професійно-
технічної освіти
НАПН України

КОНСТАТУВАЛЬНИЙ ЕТАП

(січень – грудень 2018 р.)

Метод проектів виник у 20-х роках минулого століття в США.

Першим увів поняття «метод проектів», науково описав його та спробував класифікувати американський професор В. Кілпатрик.

Джон Дьюї на початку ХХ століття використовував метод проектів в прагматичній педагогіці для організації цілеспрямованої діяльності дітей з урахуванням їх особистих інтересів.

У 60-70 роках у США розгорнулася критика цього методу, оскільки його масштабне застосування призвело до зниження рівня теоретичних знань учнів загальноосвітніх шкіл.

У 1987 р. виник новий напрям в освіті – продуктивне навчання, що базується на методі проектів. Сьогодні активно займаються методом проектом дослідники Barron & Darling-Hammond, Thomas.

За визначенням Buck Institute for Education, проектне навчання – це метод, навчаючись за яким, учні, певний час досліджуючи і реагуючи на справжні, цікаві та складні питання, отримують потрібні знання та навички.

В українській педагогічній практиці явище проекту з'явилося в останнє десятиліття в результаті діяльності міжнародних організацій, які розробляли і поширювали освітні проекти.

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ

- цілі розроблення проектних технологій визначаються з урахуванням соціального запиту, вимог ринку праці, а також особистісних потреб і можливостей здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти;
- відбір і структурування змісту проектних технологій ґрунтується на використанні комплексу методологічних підходів, дидактичних принципів, галузевої специфіки професійної підготовки та враховує види навчально-пізнавальної діяльності учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти;
- успішна реалізація проектних технологій уможливорюється застосуванням евристичних, проблемно-пошукових, дослідницьких та інтерактивних методів навчання, технік розвитку критичного мислення, ІКТ, форм колективної творчої діяльності та взаємодії;
- результативність проектних технологій забезпечується використанням дидактичних комплексів, методичного інструментарію, ефективним управлінням та тренінговим навчанням педагогічних працівників і учнів закладів професійної (професійно-технічної) освіти

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ

системний

діяльнісний

особистісно-
розвивальний

компетентнісний

технологічний

контекстний

суб'єктно-
продуктивний

процесний

інтегративний

SWOT - АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЕКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗП(ПТ)О

Лабораторія
технологій
професійного
навчання

Інституту професійно-
технічної освіти
НАПН України

Сильні сторони (переваги)

- підвищення мотивації учнів до навчання;
- навчання співробітництву;
 - інтеграція ЗУН з різних дисциплін;
- забезпечення міжпредметних зв'язків;
 - розвиток особистісних компетентностей;
- розвиток творчого потенціалу;
- забезпечення продуктивності навчання

Слабкі сторони (проблеми)

- трудомісткість;
- значні витрати часу;
- складнощі в оцінюванні;
- неготовність педагогів;
 - неготовність учнів;
- складність взаємонавчання;
- обмежена активність учнів

Резерви

- оптимізація діяльності учасників проектів завдяки застосуванню ІКТ
- підготовка педагогів та учнів до застосування технології;
- обмін досвідом між педагогами;
 - стимулювання та підтримка навчальної проектної діяльності;
 - безпосередній зв'язок з практикою;
- розроблення навчально-методичного забезпечення;
- застосування проектів різних видів

Ризики

- пріоритет навчального проектування погіршує теоретичну підготовку;
- колективні форми виконання проектів заважають індивідуалізації та диференціації навчання;
- збільшення обсягу самостійної роботи учнів

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ

розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників

цілеспрямована мотивація учнів до
проектного професійного навчання

створення сприятливого для
проектного професійного навчання
інноваційного освітнього середовища

формування готовності педагогів та
учнів до проектної діяльності

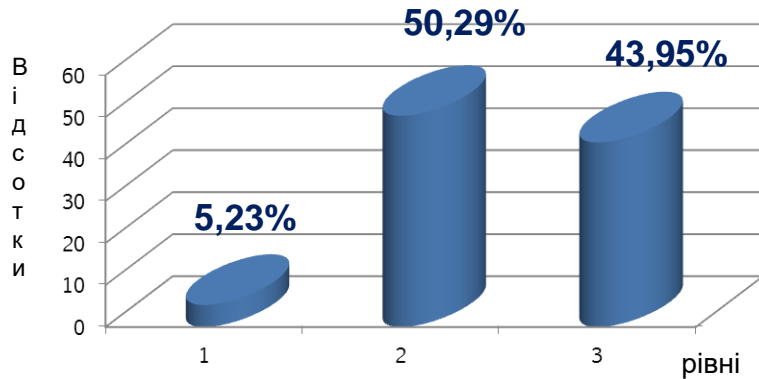

підготовка навчально-методичних
матеріалів та дидактичних комплексів

РЕЗУЛЬТАТИ КОНСТАТУВАЛЬНОГО ЕТАПУ ЕКСПЕРИМЕНТУ

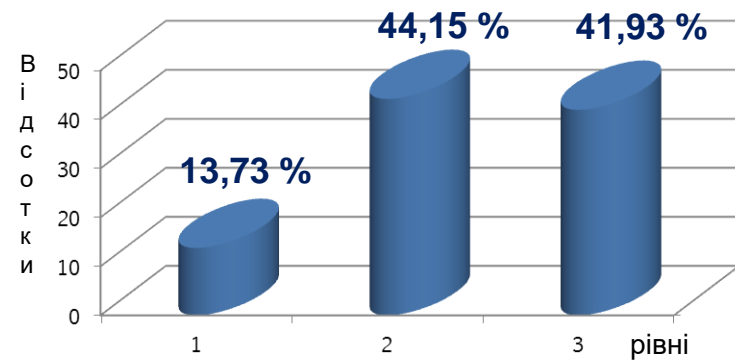

Рівні готовності педагогів ЗП(ПТ)О до використання проектних технологій професійного навчання:

1 – низький; 2 – середній; 3 – високий рівні.

Таблиця 2. Готовність педагогів ЗП(ПТ)О до розроблення і використання проектних технологій проектного навчання

Компоненти готовності	Розподіл за рівнями		
	низький	середній	високий
Мотиваційно-ціннісний	2,84%	22,39%	74,77%
Пізнавальний	8,98%	69,56%	19,34%
Діяльнісний	6,56%	59,42%	34,02%
Особистісний	2,35%	48,80%	47,65%

Рівні готовності учнів ЗП(ПТ)О до проектної діяльності:

1 – низький; 2 – середній; 3 – високий рівні.

Таблиця 1. Готовність учнів ЗП(ПТ)О до проектної діяльності

Компоненти готовності	Розподіл за рівнями		
	низький	середній	високий
Мотиваційний	11,60%	25,00%	63,40%
Змістовий	20,45%	36,10%	43,45%
Особистісно-діяльнісний	11,40%	57,70%	30,90%

Концепція проектного професійного навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії педагогічних
наук України

**Лабораторія
технологій
професійного
навчання**

Інституту професійно-
технічної освіти
НАПН України

ФОРМУВАЛЬНИЙ ЕТАП (січень – грудень 2017 р.)

МЕТОДИКА РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Діагностувально- прогностичний етап

- діагностика проблем, суперечностей, що мають бути вирішені у проектній діяльності
- аналіз можливостей предмета, теми, наявних умов застосування проектної технології
- вибір виду проектної технології (інформаційна, дослідницька, практико-орієнтована, творча, рольова, інтернет-проект тощо)

Проектувальний етап

- обґрунтування мети і завдань проектної технології
- розроблення методичної карти проекту
- складання плану реалізації проектної діяльності
- визначення критеріїв оцінювання результатів проектної діяльності

Організаційний етап

- постановка проектних завдань
- мотивація проектної діяльності
- створення та організація роботи проектних команд
- корегування плану проектної діяльності

Оцінно- рефлексивний етап

- презентація результатів проекту
- оцінювання результатів проектної діяльності
- аналіз ефективності використання проектної технології

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ У ЗП(ПТ)О

Ухвалення рішення педагогічним колективом ЗП(ПТ)О щодо системного запровадження проектних технологій професійного навчання

Підготовка педагогічного колективу ЗП(ПТ)О до системного запровадження проектних технологій професійного навчання

На спільному засіданні методичних комісій ЗП(ПТ)О виробляються стратегії та загальні підходи до впровадження проектних технологій у навчально-виробничий процес

Перерозподіл годин з певних предметів (навчальних модулів), поєднання класно-урочної та позаурочної форм організації освітнього процесу

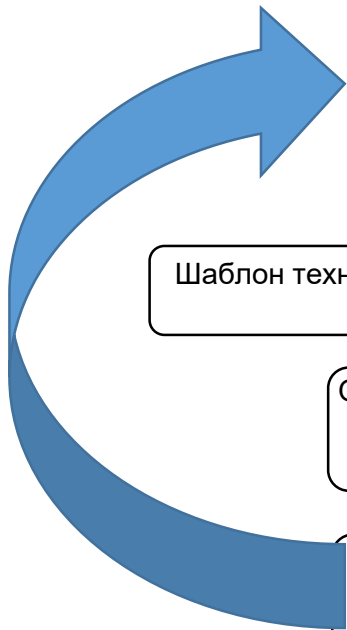
Методична служба ЗП(ПТ)О готує рекомендації щодо порядку розроблення учнівських проектів та розробляє механізм трансформації змісту навчального матеріалу з предметів (відповідні навчальні модулі та загальнопрофесійні, ключові й професійні компетентності згідно Державних стандартів П(ПТ)О) в навчальні учнівські проекти

Шаблон технологічної карти конструювання навчальних проектів

Шаблон методичного паспорта навчального проекту

Організаційні заходи із запровадження проектного навчання у ЗП(ПТ)О: планування навчальних та виховних заходів, заохочення учасників, залучення соціальних партнерів, пропагування проектної діяльності на сайті ЗП(ПТ)О, у ЗМІ тощо

Методична служба аналізує проектну діяльність у ЗП(ПТ)О, робить висновки та дає рекомендації щодо проектного навчання у наступному році

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОЕКТНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ У ЗП(ПТ)О

Виокремлення
принципів
оцінювання

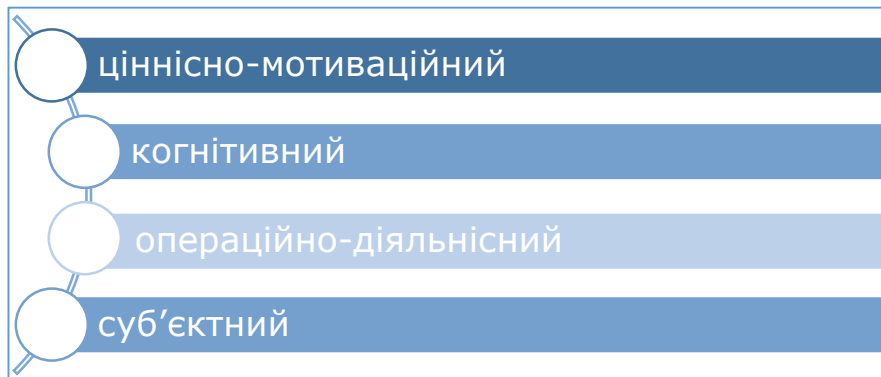
Формулювання
мети оцінювання

Визначення
складових
оцінювання
(експертне
(педагоги),
взаємооцінювання,
самооцінювання)

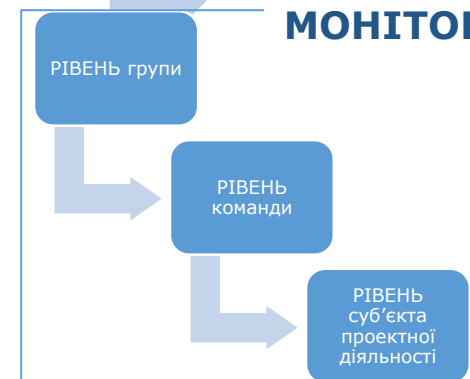
Розроблення
критеріїв і
відповідних їм
показників
оцінювання

Організація
процедури
оцінювання

Критерії оцінювання:

МОНІТОРИНГ:

ПРОЕКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузей

Інформаційно- аналітична

- формування інформаційно-аналітичної компетентності учнів, передбачає завдання, пов'язані з пошуком навчальної інформації в мережі Інтернет

Практико- орієнтована

- відпрацювання учнями професійних умінь і навичок під час створення проектного продукту, що заздалегідь визначений і може бути використаний відповідно у житті групи, ЗП(ПТ)О, мікрорайону, міста та держави

Дослідно-пошукова

проведення учнями наукових досліджень для вирішення певної наукової проблеми

Творчо-інноваційна

- створення учнями ЗП(ПТ)О унікальних якісно нових проектних продуктів, виявлення власних здібностей і максимальне вираження себе

Соціально-виховна

- розв'язання учасниками проектів актуальних соціальних проблем, до чого залучаються відповідні соціальні групи (колектив ЗП(ПТ)О, спільнота соціальної мережі, частина населення, мешканці мікрорайону, відвідувачі парку)

ТРЕНІНГ-КУРСИ

Для **педагогічних працівників**
«Методика розроблення проектних технологій для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної та автотранспортної галузі»

- Планування проектного навчання.
- Мотивація до проектної діяльності.
- Організація проектного навчання.
- Контроль та оцінювання результатів проектної навчальної діяльності учнів.
- Розвиток особистісних якостей педагога для управління проектною діяльністю.

Для **учнів** ««Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів»

- Знайомство з проектним навчанням.
- Як визначити проблему проекту та шляхи її розв'язання?
- Як планувати життєвий цикл проекту?
- Як здійснювати роботу над проектом?
- Як презентувати проект?
- Як оцінити результати проекту?

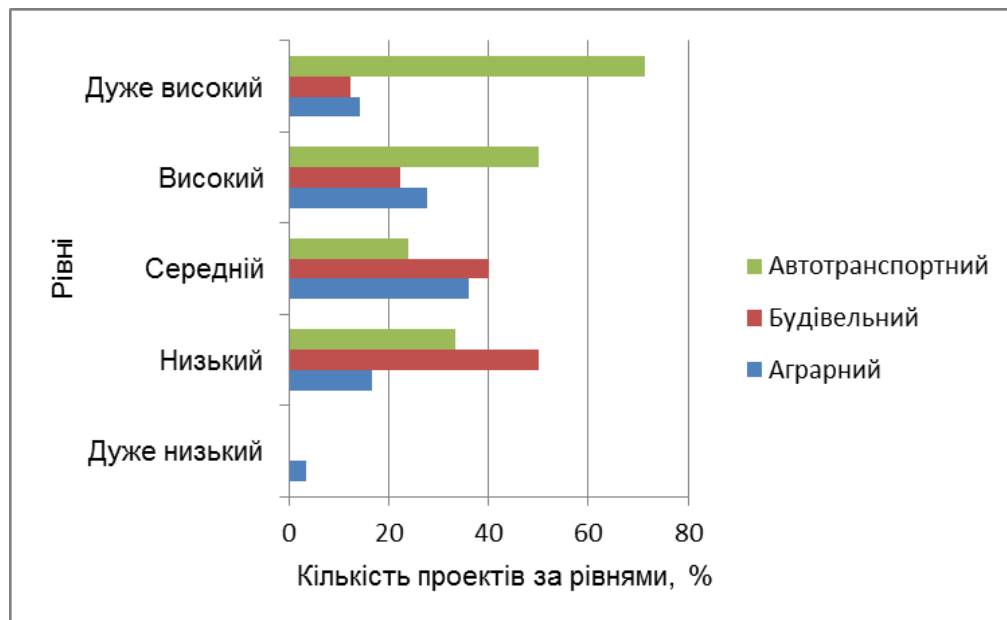

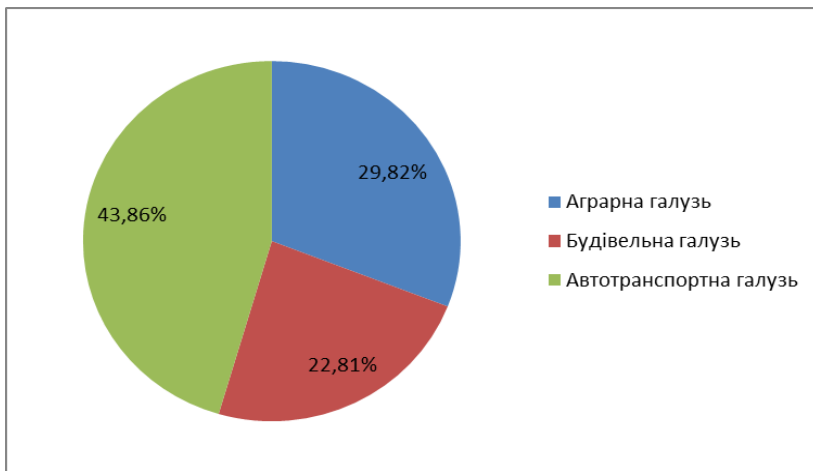
АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНКУРСУ учнівських проектів «Збережемо Землю для наступних поколінь»

Кількісний розподіл проектів за областями України

Розподіл проектів за рівнями

Розподіл проектів по галузям

Переможці Всеукраїнського конкурсу на кращий екологічний проект «Збережемо Землю для наступних поколінь»

1 місце

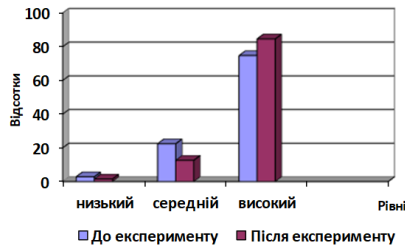
ДПТНЗ «Білоцерківський професійний ліцей» Київської області, проект «Використання фітоіндикаційних властивостей кульбаби для оцінки забруднення ґрунтів автомобільним транспортом» (виконавець: Матвеев Дмитро Олегович, науковий керівник – Пилипець Ніна Болеславівна).

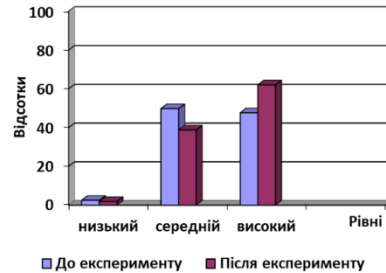

Розподіл педагогів за рівнями сформованості компонентів їхньої готовності до розроблення та застосування проектних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників

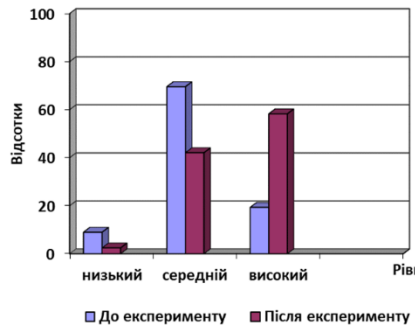
Мотиваційно-ціннісний компонент

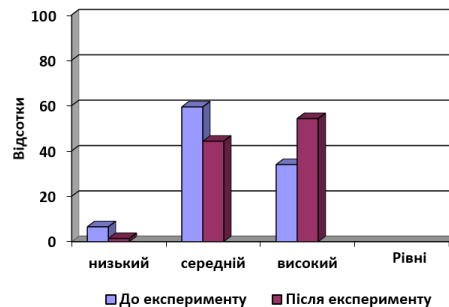
Особистісний компонент

Пізнавальний компонент

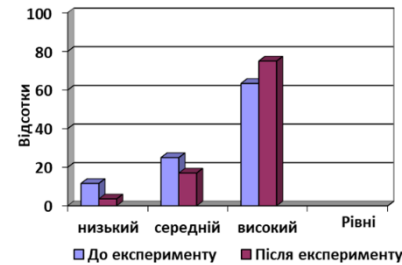
Діяльнісний компонент

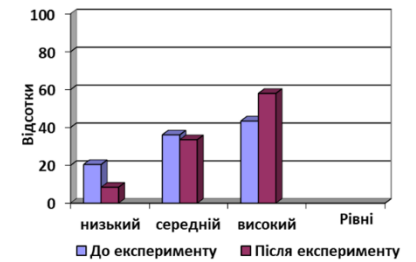
650 педагогічних працівників

Розподіл учнів ЗП(ПТ)О за рівнями сформованості компонентів їхньої готовності до проектного навчання

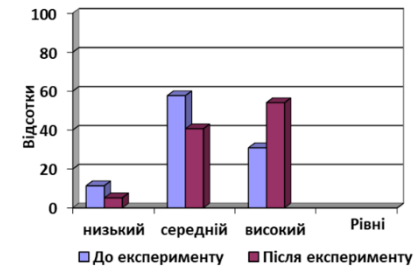
Мотиваційний компонент

Змістовий компонент

Особистісно-діяльнісний компонент

1368 майбутніх кваліфікованих робітників

ЕКСПЕРИМЕНТИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО РІВНЯ

«Технологія проектного навчання у професійній підготовці кваліфікованих робітників автотранспортної галузі» на базі Навчально-наукового центру професійно-технічної освіти НАПН України (2016 – 2018 рр.).

«Формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельного профілю на основі технології проектного навчання» на базі Кам'янського професійного ліцею (2016 – 2018 рр.).

ОСНОВНІ НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

- розроблено **концепцію** проектного професійного навчання в ЗП(ПТ)О;
- створено та апробовано у ЗП(ПТ)О **методики** (розроблення проектних технологій професійного навчання майбутніх кваліфікованих робітників аграрної, будівельної і автотранспортної галузей; організації проектної діяльності у ЗП(ПТ)О; оцінювання результатів проектного професійного навчання учнів у ЗП(ПТ)О);
- розроблено та впроваджено **проектні технології** для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників (інформаційно-аналітична, практико-орієнтована, дослідно-пошукова, творчо-інноваційна, соціально-виховна).

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Упроваджено у навчально-виробничий процес ЗП(ПТ)О методики розроблення і застосування проектних технологій і проектні технології для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників

Підготовлено та апробовано в ЗП(ПТ)О практичний і два навчальних посібника (з грифом МОН України), довідник та методичні рекомендації

Реалізовано два експерименти Всеукраїнського рівня

Розроблені програми та тренінг-курси (для педагогічних працівників і учнів ЗП(ПТ)О)

Систематичне проведення науково-практичних заходів

Розміщено інформацію на веб-сайтах Електронної бібліотеки НАПН України, Інституту ПТО НАПН України, експериментальних баз

ПІДГОТОВКА ПУБЛІКАЦІЙ

106 наукових праць

- **монографія** «Теорія і практика проектного навчання у професійно-технічних навчальних закладах» (10 авт. арк.);
- **2 навчальні посібники** «Проектна діяльність учнів професійно-технічних навчальних закладів: тренінг курс», (8 авт.арк.); «Підготовка педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів до розроблення та застосування проектних технологій професійного навчання: тренінг курс» (8 авт. арк.) (видання мають гриф МОН України;
- **практичний посібник** «Менеджмент проектного навчання у професійно-технічній освіті» (8 авт. арк.);
- **методичні рекомендації** «Веб-квест у професійному навчанні: методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів» (5 авт. арк.);
- **довідник** «Проектні технології навчання учнів професійно-технічних навчальних закладів» (2 авт. арк.);
- **46 статей** (з них 27 статей у фахових виданнях, 27 – у вітчизняних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, 9 статей – у міжнародних виданнях);
- **51 тези** в збірниках матеріалів конференцій.

За всіма ресурсами

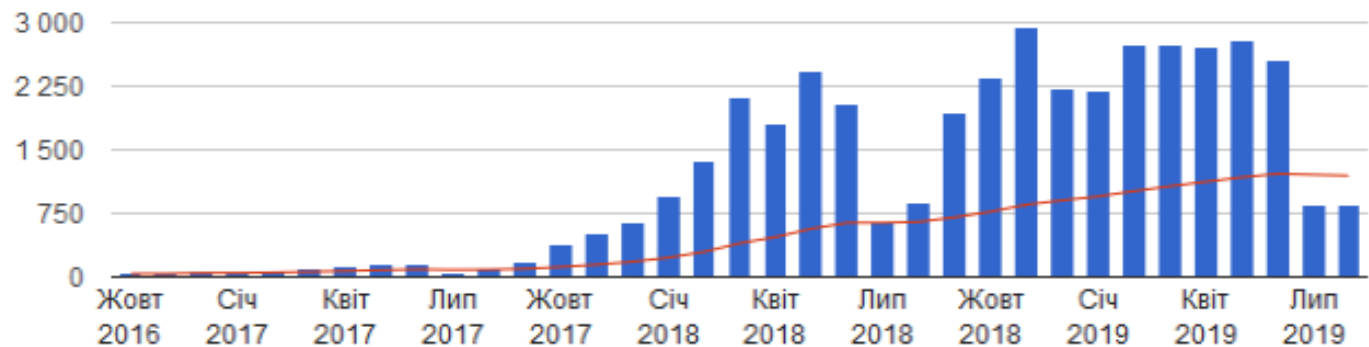
> Науковою темою: In-te of Vocational Education (2016-2018) ДР № 0116U004143 Methodological basis of project technologies design for professional workers training of agricultural, construction and auto transport fields

Оберіть звіт за

Вкажіть термін звіту

Оберіть вид звіту

Завантаження

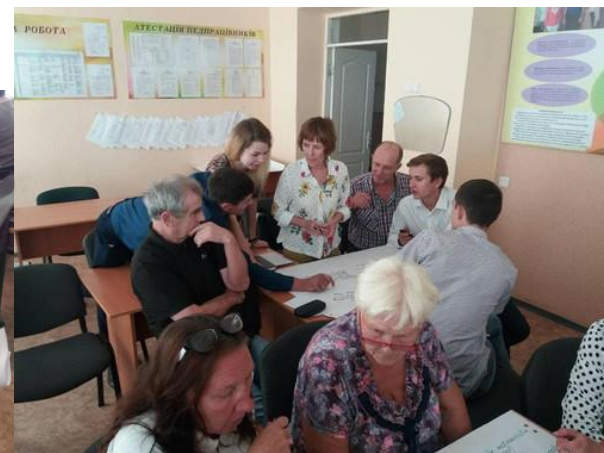
Загальна кількість скачувань – 41 890

УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

113 масових науково-практичних заходів:

42 конференцій, у т. ч. 25 міжнародних,
30 семінарів, у т. ч. 9 міжнародних,
9 круглих столів, у т. ч. 1 міжнародний,
5 вебінарів,
6 виставок міжнародного рівня.

**Інститут професійно-технічної освіти
Національної академії педагогічних
наук України**

**Лабораторія
технологій
професійного
навчання**
Інституту професійно-
технічної освіти
НАПН України

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Лабораторія технологій професійного навчання
Інституту ПТО НАПН України
MetodikaIPTO@ukr.net